

[Peter Nielsen.]

hvor hjælp er mulig, bør den selvfølgelig ydes. Man må så undersøge, hvor stor trangten er; det gøres vel i dette tilfælde bedst ved at se på udbyttet af skibsaktier, og jeg må måske lige have lov til at citere fra kurslisten. Løber man listen over dampskibsselskaber igennem, kan man finde et med 14 pct. i udbytte. Så kommer der 2 med 15 pct. og et på 30 — det må være et af dem, man kalder værdige trængende. Så er der 2 med kun 10 pct. — det er altså den rene nød og elendighed. Men nu hjælper det: her er et på 35 pct., 2 på 18 pct. o. s. v. Hertil må føjes, at man i dag kan afskrive på et skib, næsten før det har vand under kølen.

Nu foreligger der altså ønske og forslag om, at staten skal komme de betrængte skibsredere til hjælp ved at overtage ca. 180.000 kr. af de udgifter, som rederne hidtil har betalt til skoleskibet „Danmark“. Det er altså penge, som skatteyderne fremtidig skal betale.

Det er måske bedst at opriske denne sags forhistorie. I 1958 stod skoleskibet over for at skulle klasses og derfor repareres for ca. 1 mill. kr., efter hvad der oplystes over for det daværende udvalg. Der var ikke megen lyst til at ofre disse penge, da denne form for sømandsuddannelse efterhånden må anses for forældet. Der var da planer om at oplægge skibet ved Sønderborg sømandsskole, men rederne ville gerne have skibet til fortsat at sejle, skønt sagskundskaben frarådede denne form for uddannelse. Da rederne tilbød at betale 50 øre årligt pr. bruttoregister-ton og dermed deltog i den fremtidige drift af skibet med ca. halvdelen, indgik staten på at reparere skibet for denne million og stadig forestå driften. Det må jo have svipset et eller andet sted med beregningerne over, hvad disse reparationer ville koste. De, som skulle undersøge det, havde vist ikke været nede i maskinrummet, for næste år kom man og skulle have bevilling til nyt maskineri til over ½ mill. kr. Havde man sagt A, måtte man også sige B, og pengene blev bevilget. Men havde man dengang vidst, at reparationen ville koste over 1,5 mill. kr., havde man nok taget en anden stilling og i hvert fald forlangt større bidrag af rederne, hvis skibet fortsat skulle sejle.

Det er anført, at det dog kun er af generalitet, at rederne i det hele taget betaler noget, idet man på alle andre områder lader staten betale undervisningen. Nu er det jo for det første et rederønske, at man ofrer de mange penge på dette skoleskib, idet sagskundskaben som omtalt mener, det er unødvendigt. Det må bero på en misforståelse, når man tror, at andre erhvervsgrupper ikke yder bidrag til deres unges uddannelse. Hvad tror man ikke det f. eks. koster håndværket at medvirke til driften af de tekniske skoler? I det forhold kan redernes bidrag vel kun betragtes som, jeg ved ikke, om man kan sige den fattige enkes skærv. Men dette her kan godt sætte en lavine i gang, for håndværket m. fl. kan også komme og sige: nu må staten og dermed skatteyderne overtage dele af de udgifter, vi har ved vor ungdoms tekniske uddannelse.

Men loven er udløbet, og jeg synes ikke, man skal tvinge rederne til et større bidrag, end de nu ønsker at give, særlig da det drejer sig om en unødigt oplæring. Vi skal vel tage imod dette 35 øres tilbud. Hvis vi ikke vedtager dette lovforslag, er der ingen hjemmel til at opkræve nogen afgift. Lad os nøjes med det foreslåede. Men konsekvensen heraf må blive, at nu betragter vi skoleskibet „Danmark“ som værende i begyndende likvidation. Lad det så sejle nogle få år igen. Men når der atter skal nye reparationer til, må kommandoen stryges for godt.

Jeg indrømmer, at der for mange af os vil være noget vemodigt ved, at en af de såkaldte havets stolte svaner ophører at eksistere. Skoleskibet har jo på en pæn måde vist flaget i udenlandske havne, men det er vel en for dyr turistreklame, og som undervisningsmiddel er det altså håbløst forældet. Det er en tidsepoke, der forsvinder; det er der altid noget vemodigt ved, men vi er alle undergivet udviklingens lov, og jo før man forstår det, jo bedre. Vi må også på grund af den hårde konkurrence uddanne vore unge søfolk til den moderne sejlads; her nytter det ikke at lade tiden stå stille og anvende penge på former for undervisning, der var aktuelle ved århundredskiftet. Hellere må denne udgift på 1 mill. kr. anvendes andre steder inden for den nautiske undervisning. Jeg anser for